

Sylabus na rok akademicki: 2022/2023 Cykl kształcenia: 2022/2023-2024/2025			
Opis przedmiotu kształcenia			
Nazwa przedmiotu	(w j. polskim) Anatomia	Grupa szczegółowych efektów uczenia się	
	(w j. angielskim) Anatomy	Grupa zajęć (kod grupy) A	Nazwa grupy Nauki podstawowe
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu		
Kierunek studiów	Położnictwo		
Poziom studiów	☐ jednolite magisterskie ☒ I stopnia ☐ II stopnia ☐ III stopnia ☐ podyplomowe		
Forma studiów	X stacjonarne ☐ niestacjonarne		
Rok studiów	X 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6	Semestr studiów	X zimowy ☐ letni
Typ przedmiotu	X obowiązkowy ☐ wolnego wyboru/ fakultatywny		
Język wykładowy	X polski ☐ angielski		

Liczba godzin													
Forma realizacji zajęć													
	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie kierowane (SK)	E-learning (EL)
Semestr zimowy:													
Zakład Anatomii Prawidłowej (Nazwa jednostki realizującej przedmiot) ¹													
Kształcenie bezpośrednie ²				15								20	
Kształcenie zdalne ³	45												
Semestr letni:													
..... (Nazwa jednostki realizującej przedmiot) ¹													
Kształcenie bezpośrednie ²													

¹ Proszę powielić, jeśli przedmiot prowadzony jest przez więcej niż jedną jednostkę organizacyjną.

² Kształcenie prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia

³ Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Kształcenie zdalne ³													
Razem w roku:													
Zakład Anatomii Prawidłowej (Nazwa jednostki realizującej przedmiot) ¹													
Kształcenie bezpośrednie ²				15								20	
Kształcenie zdalne ³	45												

Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)

- C1. Zapoznanie słuchaczy z podstawowymi elementami prawidłowej budowy ciała ludzkiego
 C2. Nabycie wiedzy możliwej do wykorzystania w poznaniu funkcji narządów
 C3. Poznanie prawidłowych cech budowy niezbędnych do oceny zmian w przypadkach patologii
 C4. Kształtowanie kompetencji społecznych, potrzebnych do wykonywania zawodu położnej, zgodnie z sylwetką absolwenta

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć:

Numer szczegółowego efektu uczenia się	Student, który zaliczy przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych * wpisz symbol
A.W1.	Opisuje budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna, krążenie maczyno-płodowe), w tym różnice w budowie ciała człowieka dorosłego, niemowlęcia i noworodka.	Test MCQ	WY/SK/CN
A.W2.	Zna budowę i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy jako kanału rodowego.	Test MCQ	WY/SK/CN
A.U1.	Potrafi posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym i wykorzystywać znajomość topografii narządów oraz wykazywać różnice w budowie noworodka, niemowlęcia i człowieka dorosłego.	Realizacja zleconego zadania	CN/SK

* WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe-niekliniczne; CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; PP - zajęcia praktyczne przy pacjencie; LE - lektoraty, WF - zajęcia wychowania fizycznego; PZ - praktyki zawodowe; SK - samokształcenie kierowane, EL - E-learning

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie godzinowe studenta
1. Godziny w kontakcie bezpośrednim:	15
2. Godziny w kształceniu zdalnym:	45
3. Godziny indywidualnej pracy własnej studenta:	n/d

4. Godziny samokształcenia kierowanego:	20
Sumaryczny nakład pracy studenta:	80
Punkty ECTS za przedmiot:	3

Treści programowe: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty uczenia się)

Wykłady

1. Wykład wprowadzający.
2. Osteologia.
3. Budowa czaszki.
4. Rodzaje połączeń i ich budowa.
5. Mięśnie – podziały, rodzaje.
6. Układ pokarmowy (część gruczołowa i jelitowa).
7. Układ oddechowy (gruczoły wydzielania wewnętrznego).
8. Serce.
9. Układ krążenia.
10. Układ płciowy żeński. Układ płciowy męski.
11. Stosunki otrzewnowe. Układ moczowy.
12. CUN – mózgowie.
13. CUN - rdzeń kręgowy, nerwy czaszkowe.
14. Nerwy rdzeniowe, obwodowy układ nerwowy.
15. Układ nerwowy autonomiczny, narządy zmysłów, zaliczenie wykładów.

Ćwiczenia niekliniczne (CN)

1. Szczegółowe omówienie programu zajęć, omówienie regulaminu, zalecana literatura, przedstawienie schematu zaliczania zajęć. Mianownictwo anatomiczne (podstawowe)
2. Podział szkieletu, demonstracja poszczególnych kości, ważniejsze szczegóły szkieletu osiowego (poszczególnych kręgów, cechy charakterystyczne), łopatka, żebra, mostek, obojczyk, kości kończyny górnej wolnej, szczegółowa budowa kości kończyny dolnej (kości kulszowej, biodrowej, łonowej). Szczegółowa budowa kości krzyżowej, miednica jako całość, granice i pojęcia miednica mniejsza i większa, wymiary miednicy i płaszczyzny miednicy, oś miednicy, cechy dysmorficzne miednicy, ważniejsze elementy kości udowej, piszczelowej, strzałkowej i szkieletu stopy.
3. Czaszka ze szczególnym uwzględnieniem szwów oraz ciemiączek czaszki. Rozwój, etapy czaszki, demonstracja czaszki noworodka.
4. Połączenia w obrębie miednicy (spojenie łonowe, staw krzyżowo-biodrowy, otwór zasłoniony, otwory kulszowe, większy i mniejszy – położenie i zawartość). Połączenia w obrębie szkieletu osiowego i klatki piersiowej. Ważniejsze połączenia kości kończyny górnej i dolnej (stawy: ramienny, łokciowy, promieniowo-nadgarstkowy), kanał nadgarstka z zawartością. Staw biodrowy, kolanowy, skokowo-goleniowy.
5. Rodzaje tkanki mięśniowej, podział i rodzaje mięśni, elementy dodatkowe mięśni. Cechy charakterystyczne mięśni mimicznych. Demonstracje. Mięśnie oddechowe, przepona, mięśnie brzuszne, i grzbietowe brzucha. Mięśnie wewnętrzne miednicy, przepona moczowo-płciowa, - budowa. Inne grupy mięśni szkieletowych – mięśnie szyi, obręczy barkowej klatki piersiowej, kończyny górnej, ramienia, przedramienia, ręki. Mięśnie zewnętrzne miednicy, uda, podudzia i stopy, mięśnie grzbietu.
6. Podział układu pokarmowego – jama ustna wraz z zawartością (zęby – rodzaje – ogólnie). Budowa i funkcja języka, gardziel, gardło, przetyk, żołądek, dwunastnica, jelito cienkie (czcze i kręte) – jelito grube ze szczególnym uwzględnieniem kątnicy i wyrostka robaczkowego, odbytnica, odbył. Część gruczołowa układu pokarmowego – wątroba, trzustka, pęcherzyk żółciowy. Śledziona.

7. Podział układu oddechowego – opis poszczególnych odcinków. Budowa jamy nosowej, krtani, tchawicy oskrzeli. Położenie i budowa płuc. Segmenty oskrzelowo-płucne. Podział gruczołów wydzielania wewnętrznego. Budowa gruczołów wydzielania wewnętrznego – grasica, tarczyca, przytarczyce, przysadka mózgowa, nadnercza. Rola trzustki, jajnika, jądra w funkcji gruczołów dokrewnych.
8. Serce – topografia z uwzględnieniem granic stłumienia względnego i bezwzględnego serca. Budowa przedsionków i komór serca. Budowa i rola zastawek serca. Szkielet serca i jego elementy. Warstwowa budowa serca. Mięsień przewodnictwa serca. Worek osierdziowy.
9. Układ krążenia. Różnica w budowie naczyń krwionośnych tętniczych i żylnych. Duży i mały krwioobieg. Płodowe krążenie krwi. Tętnice wieńcowe serca. Aorta wstępująca, łuk aorty z jego głównymi odgałęzieniami. Aorta piersiowa i brzuszna. Ważniejsze naczynia przeznaczone dla szyi, głowy, kończyny górnej. Unaczynienie CUN. Koło tętnicze mózgu. Pień trzewny, ważniejsze naczynia jamy brzusznej (szczegółowo tętnica jajnikowa i maciczna). Tętnica biodrowa wspólna, udowa unaczynienie, tętnice kończyny dolnej. Główne naczynia żyłne ustroju (żyła główna górna, dolna, wrotna, ramienno-główna, szyjna wewnętrzna, udowa) . Szczegółowo obszar żylny dołu łokciowego, grzbietu ręki. Zatoki żyłne czaszki (mózgu).
10. Układ moczowo-płciowy. Narządy płciowe wewnętrzne żeńskie, macica, jajniki, jajowody. Krocze – topografia okolicy. Narządy płciowe żeńskie zewnętrzne. Narządy płciowe męskie zewnętrzne i wewnętrzne.
11. Część moczowa układu moczowo-płciowego. Nerka – położenie, budowa, unaczynienie. Budowa jednostki funkcjonalnej nerki – nefronu. Unaczynienie. Moczowód – pęcherz moczowy, cewka moczowa męska i żeńska. Stosunki otrzewnowe ze szczególnym uwzględnieniem miednicy mniejszej.
12. Układ nerwowy – podział. CUN – podział na poszczególne części. Półkule mózgowie. Podstawowe bruzdy i zakręty płaszcz. Ważniejsze ośrodki kory mózgowej – ich lokalizacja. Neuron jako jednostka funkcjonalna układu nerwowego. Jądra podstawne kresomózgowia. Podstawowe rodzaje włókien nerwowych. Drogi nerwowe. Opony mózgowo-rdzeniowe. Zbiorniki płynu mózgowo-rdzeniowego.
13. Budowa rdzenia kręgowego (ważniejsze elementy budowy wewnętrznej). Budowa zewnętrzna rdzenia kręgowego. Łuk odruchowy i jego elementy. Układ nerwowy autonomiczny. Nerwy czaszkowe – podział, krótki przebieg z zakresem unerwienia.
14. Obwodowy układ nerwowy. Podstawowe sploty, topografia, budowa, odgałęzienia z obszarem unerwienia. Dokładny opis nerwów – przeponowego, promieniowego, łokciowego, pośrodkowego, kulszowego, sromowego.
15. Narządy zmysłów. Budowa narządów – wzroku, przedsionkowo-ślizniakowego, smaku, powonienia, powłoki skórnej. Szczegółowa budowa gruczołu sutkowego oraz budowa dołu pachowego z zawartością.

Inne

SAMOKSZTAŁCENIE – pisemne opracowanie jednego z podanych tematów.

Tematyka samokształcenia

1. Budowa czaszki noworodka ze szczególnym uwzględnieniem aspektów praktycznych i klinicznych.
2. Elementy budowy macicy przydatne w ocenie przebiegu ciąży oraz ich udział w trakcie porodu.
3. Rodzaje tkanki mięśniowej oraz czas i stopień ich wykorzystania w przebiegu ciąży i porodu.
4. Elementy układu kostnego biorące udział w bezpośredniej budowie kanału rodowego kobiety.
5. Elementy morfologicznej budowy kobiety (różne układy) biorące udział w procesach prokreacji.
6. Zróżnicowanie budowy noworodka w stosunku do osobników dorosłych.

7. Ważne punkty orientacyjne ciała ludzkiego, ich znaczenie praktyczne w medycynie.
8. Podstawowe różnice w układzie krążenia noworodka i osób dorosłych.
9. Nazwiska znanych uczonych w kontekście struktur morfologicznych.
10. Ważniejsze elementy układu chłonnego.
11. Skóra oraz jej przydatki jako narząd.
12. Gruczoły wydzielania wewnętrznego.
13. Rodzaje połączeń układu kostnego z miejscami ich lokalizacji w organizmie człowieka.
14. Okolice ciała ludzkiego z uwzględnieniem ich zawartości narządów i tkanek.
15. Gruczoł sutkowy jako ważny element stanowiący potencjalne zagrożenie procesem nowotworowego u kobiety.
16. Prawidłowa budowa szyjki macicy jako elementu zagrożenia nowotworowego. Profilaktyka zagrożenia rakiem szyjki macicy.
17. Gruczoł sutkowy, samokontrola jego prawidłowej budowy.
18. Ciemiączka czaszki.
19. Stosunki topograficzne miednicy.
20. Dymorfizm płciowy.

Literatura obowiązkowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Kompendium anatomii prawidłowej człowieka T. I-III Wyd. Pol. Pod red. B. Gworysa 2012.
2. Podstawy anatomii człowieka B.K. Gołąb Wyd. Lek. PZWL Warszawa Pol. 2013.
3. Atlas anatomii człowieka J. Sobota Wyd. Urban & Partner 2019.

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. Anatomia redakcja wydania polskiego B. Cizek, K. Krasucki – wydanie 1 EDRA Urban&Partner 2017.
2. Anatomia topograficzna człowieka G. Horst Schumacher pod red. M. Ziółkowskiego Wyd. Volumed 1984.
3. Rzutnik multimedialny, preparaty naturalne, mularze, tablice poglądowe, schematy anatomiczne.

Warunki/wymagania wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien spełnić student przed przystąpieniem do realizacji zajęć z przedmiotu)

Zakwalifikowanie przez Komisję Rekrutacyjną na I rok danego kierunku studiów.

Zaliczenie przedmiotu jest wieloetapowe, obejmuje obserwację postępów w nauce i pozytywne oceny cząstkowe na ćwiczeniach, napisanie pracy z tematyki samokształcenia, zaliczenie egzaminu praktycznego oraz zaliczenie testowego egzaminu teoretycznego – MCQ. W przypadku nieobecności na ćwiczeniach lub wykładzie student musi przedstawić własnoręcznie przygotowaną pisemną pracę, zgodną z realizowanym tematem na danym ćwiczeniu lub wykładzie. W przypadku Dnia Rektorskiego zajęcia zostaną odrobione w innym ustalonym ze studentami terminie lub w przypadku braku takiej możliwości tematyka zajęć zostanie przedstawiona w przygotowanej przez studentów odrębnej pisemnej pracy. Egzamin odbywa się w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem.

Zasady przyznawania ocen cząstkowych z przedmiotu w trakcie semestru:

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: ⁴

Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu – praktycznego – realizacja zleconego zadania – rozpoznanie 20 struktur anatomicznych
Bardzo dobra (5,0)	19-20 prawidłowych struktur
Ponad dobra (4,5)	17-18 prawidłowych struktur

⁴ Proszę wypełnić tylko warunki zaliczenia przedmiotu właściwe dla danego przedmiotu, a pozostałe usunąć. Warunki uzyskania zaliczenia z przedmiotu (na ocenę albo bez oceny) oraz warunki uzyskania oceny z egzaminu muszą obejmować weryfikację wszystkich efektów uczenia się, realizowanych podczas wszystkich form kształcenia w ramach danego przedmiotu. (należy określić formę, kryteria i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny) UWAGA! Warunkiem zaliczenia przedmiotu nie może być obecność na zajęciach

Dobra (4,0)	15-16 prawidłowych struktur
Dość dobra (3,5)	13-14 prawidłowych struktur
Dostateczna (3,0)	11-12 prawidłowych struktur
Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu teoretycznego – test MCQ – 40 pytań (1 werstraktor + 3 dystraktory)
Bardzo dobra (5,0)	38 – 40 poprawnych odpowiedzi
Ponad dobra (4,5)	35 - 37 poprawnych odpowiedzi
Dobra (4,0)	31 - 34 poprawnych odpowiedzi
Dość dobra (3,5)	26 - 30 poprawnych odpowiedzi
Dostateczna (3,0)	21 - 25 poprawnych odpowiedzi

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot:⁵	Zakład Anatomii Prawidłowej
Kierownik jednostki prowadzącej przedmiot:	Prof. dr hab. Bartosz Kempisty
Numer telefonu:	71 784 13 30
E-mail:	agnieszka.perlicka-lukaszun@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	dr Michał Porwolik
Numer telefonu:	71 784 13 48
E-mail:	michal.porwolik@umw.edu.pl

Koordinator przedmiotu:	dr Michał Porwolik
Numer telefonu:	71 784 13 48
E-mail:	michal.porwolik@umw.edu.pl

KONSULTACJE: informacje szczegółowe o terminach i miejscach konsultacji kadry akademickiej podawane są na stronach internetowych poszczególnych jednostek organizacyjnych Uczelni prowadzących zajęcia z danego przedmiotu oraz w gablotach obok sekretariatów.

Data opracowania sylabusu
21.07.2022.

⁵ W przypadku przedmiotów koordynowanych, tj. realizowanych przez więcej niż jedną jednostkę organizacyjną tę sekcję należy powielić i wypełnić oddzielnie dla każdej z jednostek, która będzie prowadziła zajęcia dydaktyczne.

